

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МОДЕРНИЗАЦИЯ НА МАТЕРИАЛНАТА БАЗА В УЧИЛИЩЕ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Реализацията на програмно финансиране с целеви средства от държавния бюджет по отношение на модернизация на системата на професионалното образование, подобряване на енергийната ефективност в училищата, създаване на достъпна архитектурна среда и подпомагане на процеса на оптимизация на училищната мрежа се реализира от 2007 година.

Настоящата Национална програма е продължение на успешно реализираните програми за модернизация на системата на професионалното образование, за подобряване на материалната база в училища, за създаване на достъпна архитектурна среда и за подпомагане на процеса на оптимизиране на училищната мрежа.

Необходимостта от програмата е продиктувано от поставения акцент в политиката на Министерството на образованието и науката върху развитието на професионалното образование и обучение и подобряването на практическата му насоченост, нуждата от значителни инвестиции за модернизация на образователната материална база и изпълнението на редица нормативни изисквания, посочени по-долу.

Разработената от Министерството на образованието и науката стратегия за развитие на образователната инфраструктура за периода 2014-2020 г. показва, че въпреки извършените инвестиции от 2006 до 2102 година, повече от половината от държавните училища не са осъществили мерки по енергийна ефективност, а там където такива са реализирани, в много случаи тези дейности са частични и са необходими допълнителни инвестиции. Още по-нисък е дялът на училищата, в които е инвестирано в останалите елементи на училищната среда, част от материалната база. Ремонтни дейности са извършени в по-малко от една трета от класните стаи - 31,5 %, а в само 35% е доставено ново обзавеждане. Дейности по създаването на достъпна архитектурна среда (изграждане на рампи, адаптиране на санитарни възли, ремонт на прилежащата инфраструктура за достъп до сградата, поставяне на подечни платформи или асансьорни съоръжения) са извършени в 29% от училищата.

През последните четири години дейността по модернизацията на материалната база в държавните училища със средства от националния бюджет беше минимизирана, като се реализираха само дейности по създаване на достъпна архитектурна среда. Дейности по подобряване на енергийната ефективност и спортната инфраструктура се финансираха предимно Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013“ и Програмата за развитие

на селските райони, като средствата по тях бяха почти изцяло насочени към общинските училища и детски градини. Липсата на финансиране от бюджета на Европейския съюз през 2014 г., съчетано с необходимостта от значителни инвестиции в училищната инфраструктура, определя необходимостта от програмата.

Съгласно Закона за енергийната ефективност и Наредба № 5 на министъра на регионалното развитие и благоустройството от 2006 г. за техническите паспорти на строежите съществуващия сграден фонд, собственост на държавни учредения, представляващ сгради за обществено обслужване, подлежи на задължително техническо сертифициране (чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредбата) и енергийно обследване. Съгласно сроковете, заложи в § 2, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на наредбата, техническите паспорти на съществуващите строежи – държавна собственост, се съставят в срокове в зависимост от категорията им, както следва:

- за първа, втора и трета категория – до 31 декември 2014 г.;
- за четвърта категория – до 31 декември 2016 г.

Необходимостта от подобряване на практическата приложимост на професионалното образование и развитието на технологиите изискват специален фокус и допълнителни инвестиции върху базата на професионалните училища за учебно-практически обучение. През последните години разходите за тази част от образователната инфраструктура се правеха предимно по линия на Националната програма за модернизиране на системата на професионално образование. Проучването на потребностите на професионалните училища и големият брой проектни предложения по програмата показват необходимост от насочване на по-значителен ресурс към този сегмент от училищната материална база.

По отношение на създаването на достъпна архитектурна среда са налице изисквания в Закона за интеграция на хората с увреждания, съгласно които е необходимо във всяка сграда, използвана за нуждите на образователната система, да бъде изградена такава среда. Броят на децата и учениците със специални образователни потребности, интегрирани в общообразователни детски градини и училища е над 10 000 през 2013 г.

Системата на училищно образование в България се характеризира със 796 средищни училища и 64 850 пътуващи ученика от населени места, в които няма училище. За периода 2005-2009 г. със средства от държавния бюджет бяха оставени над 1000 училищни автобуса. В същото време проучванията и анализите на Министерството на образованието и науката показват, че е необходимо закупуване на допълнителни автобуси, както и подмяна на част от вече съществуващите, поради изтичане на срока им експлоатация съгласно Закона за автомобилните превози. Това се налага от продължаващия процес на оптимизация на училищната мрежа и големия брой транспортни линии, които следва да бъдат обезпечени с училищни автобуси. В редица училища селищната разпръснатост на пътуващите ученици

предполага обезпечаване на повече от една транспортна схема, а в много случаи големия брой пътуващи ученици изисква повече от един училищен автобус за една транспортна линия. С промени в Закона за народната просвета от 2010 г. беше въведено задължението за осигуряване на безплатен транспорт на децата в задължителна предучилищна възраст. В много райони липсва достатъчна конкуренция на пазара на транспортни услуги, което прави не достатъчно надежден и ефективен варианта с осигуряването на училищен транспорт като външна услуга. Всичко това налага отново да бъде стартирана програма за закупуване и доставка на училищни автобуси за транспортиране на ученици от средищните училища.

2. ЦЕЛИ

1. Подобряване на учебната среда чрез обновяване на материално техническата база на училищата и обслужващите звена;
2. Осигуряване на материална база за практическо обучение в съответствие със съвременните изисквания на пазара на труда;
3. Осигуряване на физически достъп до училищните сгради на децата и учениците със специални образователни потребности;
4. Подпомагане на процеса на оптимизация на училищната мрежа и гарантиране на достъпа до средищно училище, чрез осигуряване на училищни автобуси.

3. ОБХВАТ

Програмата обхваща следните видове дейности:

1. Модул „Подобряване на училищната среда“

- Ремонт на училищни сгради и на бази за учебно-практическо обучение – дейности по ремонт на учебни работилници, лаборатории и други бази за практическо обучение, дейности по енергийна ефективност, ремонт на учебни стаи, стаи в общежития, покриви, отоплителни и ВиК системи, санитарни възли и коридори.

- Обновяване на учебно-техническото оборудване и обзавеждане на бази за практическо обучение, учебни стаи и стаи общежития – оборудване на кабинети и работилници за професионално обучение, доставка на мебели, учебни пособия и материали и настилки за училищата и самостоятелните общежития, а при наличие на средства включване и на детските градини, в които има предучилищни групи.

- Обследване, техническа паспортизация и сертифициране за енергийна ефективност на държавни училища.

2. Модул „Достъпна архитектурна среда“

- Създаване на базова достъпна архитектурна среда – изграждане на рампи, адаптиране на санитарни възли, ремонт на прилежащата инфраструктура за достъп до сградата, поставяне на подечни платформи или асансьорни съоръжения и други съоръжения

съгласно изискванията на Закона за интеграция на хората с увреждания и подзаконовата нормативна уредба.

3. *Модул „Осигуряване на транспортни средства за превоз на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст“*

- Закупуване и доставка на училищни автобуси.

4. БЮДЖЕТ НА ПРОГРАМАТА

4.1. Общият бюджет на програмата е *44 051 110 лв.*, в т.ч. за :

- модул „Подобряване на училищната среда“ – 28 051 110 лв.
- модул „Достъпна архитектурна среда“ – 1 000 000 лв.
- модул „Осигуряване на транспорт до училищата“ – 15 000 000 лв.

4.2. Министърът на образованието и науката въз основа на анализ на изпълнението на програма и подадените заявки от училищата може да извърши промени в разпределението на средствата в рамките и между модулите след 30.06.2014 г.

5. ПРОЦЕДУРИ

5.1. Модул „Подобряване на училищната среда“

5.1.1. Министърът на образованието и науката със заповед назначава комисия за администриране на модула и утвърждава правила за работа на комисията и критерии за разпределение на средствата по отделните дейности.

5.1.2. В срок до 5 работни дни от датата на издаване на заповедта по т. 5.1.1 Министерството на образованието и науката публикува на електронната си страница утвърдените правила, редът и сроковете за кандидатстване по модула и апликационната форма за участие. С нарочно писмо Министерството на образованието и науката уведомява училищата, самостоятелните общежития и детските градини чрез Регионалните инспекторати по образованието за датата на стартиране на процедурата за кандидатстване и правилата за участие по модула.

5.1.3.1. Държавните училища са допустими бенефициенти за дейностите по ремонт на училищни сгради и на бази за учебно-практическо обучение (ремонт на бази за практическо обучение, енергийна ефективност, ремонт на учебни стаи и стаи в общежития, на покриви, отоплителни и ВиК инсталации, санитарни възли и други).

5.1.3.2. Държавните и общинските училища, самостоятелни общежития и детски градини са допустими бенефициенти за дейностите по обновяване на учебно-техническото оборудване и обзавеждане и оборудване на бази за практическо обучение, учебни стаи и стаи общежития.

5.1.4. Допустимите бенефициентите подават заявки (попълнени апликационни форми) чрез регионалните инспекторати по образованието в срок до 20 работни дни от датата на стартиране на процедурата за кандидатстване.

5.1.5. Комисията по т. 5.1.1 в срок до 15 работни дни от крайния срок по т. 5.1.4. оценява постъпилите заявки и извършва класиране в съответствие с утвърдените правила.

5.1.6. В срок до 2 работни дни от крайния срок по т. 5.1.5 комисията предлага на министъра на образованието и науката да утвърди разпределение на средствата по дейности и списъка и сумите на одобрените за финансиране заявки, при следния ред:

5.1.6.1. От общата сума по модула се осигуряват средства за техническа паспортизация, обследване и сертифициране за енергийна ефективност на всички държавни училища, подали заявки.

5.1.6.2. В случай, че общата сума на постъпилите заявки за останалите дейности по модула (ремонт, оборудване и обзавеждане) надхвърля остатъчната сума (след приспадане на средствата по т. 5.1.6.1) по бюджета на модула, разпределението на средствата по дейности се извършва пропорционално на размера на подадените заявки, като не по-малко от 8,6 млн. лв. се насочват за подобряване на материално-техническата база в професионалните училища. Ако последното условие не е изпълнено, комисията извършва преразпределение по реда на класирането до достигане на минималната сума.

5.1.7. В срок от 10 работни дни след утвърждаване на списъка по т. 5.1.6. Министерството на образованието и науката уведомява образователните институции, чиито заявки са одобрени за финансиране.

5.1.8. Дейностите по модула се осъществяват въз основа на открити процедури, проведени от Министерството на образованието и науката по реда на Закона за обществените поръчки. За държавните училища, които се финансират чрез друг първостепенен разпоредител с бюджет и са одобрени по модула, някои от дейностите могат да се осъществят и въз основа на процедури, проведени от съответното министерство, като за целта съответния първостепенен разпоредител с бюджет отправя искането до министъра на образованието и науката средствата да бъдат предоставени като трансфер по бюджета му.

5.1.9. След 30.06.2014 г. при условие, че е налице прогноза за неизпълнение на част от одобрените дейности за финансиране по модула, министърът на образованието и науката може да одобри преразпределение на средствата по модула.

5.2. Модул „Достъпна архитектурна среда“

5.2.1. Министърът на образованието и науката със заповед назначава комисия за администриране на модула и утвърждава правила за работа на комисията и критерии за разпределение на средствата по отделните дейности.

5.2.2. В срок до 5 работни дни от датата на издаване на заповедта по т. 5.3.1 Министерството на образованието и науката публикува на електронната си страница утвърдените правила, редът и сроковете за кандидатстване по модула и апликационната форма за участие. С нарочно писмо Министерството на образованието и науката уведомява училищата чрез Регионалните инспекторати по образованието за датата на стартиране на процедурата за кандидатстване и правилата за участие по модула.

5.2.3. Допустими бенефициенти по модула са държавните училища.

5.2.4. Допустимите бенефициентите подават заявки (попълнени апликационни форми) чрез регионалните инспекторати по образованието в срок до 20 работни дни от датата на стартиране на процедурата за кандидатстване.

5.2.5. Комисията по т. 5.2.1 в срок до 15 работни дни от крайния срок по т. 5.2.4. оценява постъпилите заявки и извършва класиране в съответствие с утвърдените правила.

5.2.6. В срок до 2 работни дни от крайния срок по т. 5.3.5 комисията предлага на министъра на образованието и науката да утвърди разпределение на средствата по дейности и списъка и сумите на одобрените за финансиране заявки.

5.2.7. Дейностите по модула се осъществяват въз основа на процедури, проведени от Министерството на образованието и науката по реда на Закона за обществените поръчки. За държавните училища, които се финансират чрез друг първостепенен разпоредител с бюджет и са одобрени по модула, дейностите могат да се осъществят и въз основа на процедури, проведени от съответното министерство, като за целта съответния първостепенен разпоредител с бюджет отправя искането до министъра на образованието и науката средствата да бъдат предоставени като трансфер по бюджета му.

5.3. Модул „Осигуряване на транспортни средства за превоз на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст“

5.3.1. Министърът на образованието и науката със заповед назначава комисия за администриране на модула и утвърждава правила за работа на комисията и критерии за класиране на заявките.

5.3.2. В срок до 5 работни дни от датата на издаване на заповедта по т. 5.3.1 Министерството на образованието и науката публикува на електронната си страница утвърдените правила, редът и сроковете за кандидатстване по модула и апликационната форма за участие. С нарочно писмо Министерството на образованието и науката уведомява средишните училища и общините чрез Регионалните инспекторати по образованието за датата на стартиране на процедурата за кандидатстване и правилата за участие по модула.

5.3.3. Допустими бенефициенти по модула са средишните училища и общините.

5.3.4. Допустимите бенефициентите подават заявки (попълнени апликационни форми) в срок до 7 работни дни от датата на стартиране на процедурата за кандидатстване.

5.3.5. Комисията по т. 5.3.1 в срок до 7 работни дни от крайния срок по т. 5.3.4. оценява постъпилите заявки и извършва класиране в съответствие с утвърдените правила.

5.3.6. В срок до 2 работни дни от крайния срок по т. 5.3.5 комисията предлага на министъра на образованието и науката да утвърди списъка и сумите на одобрените за финансиране заявки.

5.3.7. Доставка на транспортни средства се осъществяват въз основа на открити процедури, проведени от Министерството на образованието и науката по реда на Закона за обществените поръчки.

6. МОНИТОРИНГ

При реализацията на програмата се осъществява мониторинг на две нива:

- проверки, анализи, изготвяне на междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение по изпълнението на програмата, осъществен от Министерството на образованието и науката и регионалните инспекторати по образованието, за целите на програмата, извън основните им задължения по функционални характеристики, ресурсно и материално осигурени за сметка на програмата;

- оценка за изпълнението на програмата от външна организация.

7. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз в рамките на същия бюджетен период.